

NIEUWE SAGEN, LEGENDEN EN VERHALEN

DOOR JAN TUTTEL (APRIL 2006)

Geheimzinnige morse-signalen op Vliegbasis Twente.

In de stedendriehoek Oldenzaal-Hengelo-Enschede ligt de vliegbasis Twente van de Kon. Luchtmacht. Ooit begonnen als klein civiel vliegerrein in de jaren dertig van de vorige eeuw, is het nadien een militaire vliegbasis geworden met internationale NATO-taken. De laatste decennia is er ook weer medegebruik door de burgerluchtvaart.

Het vliegveld (vliegbasis en luchthaven tezamen) kent een roemruchte historie. Onder meer werd er gevlogen met het 'katoenschip', een tweemotorige De Havilland Dove van het Vlieg syndicaat Twente. Dit toestel deed, behalve als zakenvliegtuig voor de Twentse industriëlen, dienst als testvliegtuig voor de radarinstallaties van de Hollandse Signaalfabrieken te Hengelo. Een hoogtepunt vormde het bezoek van het geweldige luchtschip 'Graf Zeppelin' in 1932. Tot zover wijkt het wel en wee van dit vliegveld niet veel af van wat bij andere luchtvaartterreinen voorvalt. Het biedt ook geen aanknopingspunten voor de merkwaardige morsesekens en het telexgeratel van de laatste jaren. Daar zit meer achter.

De geheimzinnige geluiden zijn gehoord bij het oude stationsgebouw, een door de Duitse bezetter gebouwd commandocentrum met muren van bijna een halve meter dik en stalen blinden voor de ramen. Dit gebouw heeft ook na de oorlog nog vele decennia dienst gedaan als KLM-gebouw en vliegdienstgebouw.

In november 1948 vond hier een ramp plaats. Enkele Spitfires van de Nederlandse Luchtstrijdkrachten waren aan het oefenen in het duikbommenwerpen. Een oude Duitse jager midden op het vliegveld werd als doel gebruikt, maar hier ging het mis. Eén van de Spitfires met piloot J. van Huystee is daarbij vermoedelijk te ver doorgedoken, waarna de machine met een hevige klap tegen de gevel van het KLM-gebouw aanvloeg. De regionale krant kopte "Spitfire doorboort gebouw op vliegbasis Twente" en "Mislukte duikvlucht kost vier mensen het leven". Behalve de vlieger stierven ook de chef van de Rijksluchtvaartdienst dhr. J.F.B. Schürer, de radiotelegrafist M.F. Scheijgrond en de KLM-employe H.J.J. Engbers. Ze werden mede slachtoffer van het feit dat de motor van de Spitfire losgerukt werd en als een woest projectiel het gebouw binnenraasde.

Het trieste voorval verdween geleidelijk uit de belangstelling. De Luchtstrijdkrachten, de latere Kon. Luchtmacht vloog tot 1954 met Spitfires. Daarna brak het tijdperk van de straaljagers aan.

Ook daar komt nu een eind aan op vliegbasis Twente. In 2004 kwam het bericht dat de reorganisatie van de krijgsmacht onder meer tot sluiting van vliegbasis Twente zou leiden.

Vanaf dat moment doken ook de geheimzinnige morsesekens en telegraafgeluiden op. Het is de herinnering aan de ramp met de Spitfire in 1948, waarbij vier mensen omkwamen. Onder meer een radiotelegrafist. Wat we horen is een kreet om aandacht; een signaal om niet in de vergetelheid te raken als het vliegveld wordt opgedoekt.

Kort en goed: het wordt tijd dat er een monument wordt opgericht om de verongelukte mensen van de Spitfireramp te gedenken.